Zevzekliğin Alemi Yok! (Kevseri Hayranlarına!)

Bundan bir müddet önce Ehli Sünnet'in azılı düşmanlarından, zındık cehmî Muhammed Zahid el-Kevseri hakkında Ebu Ahmed Abdurrahman kardeşimizin bazı notlarını yayınlamıştım. Darusselam başlıklı – aslında Darulkelam adı onlara daha layıktır – sitede sözkonusu yazının iftiralardan ibaret olduğu şeklinde bir makale yayınlandı. Ebu Ahmed Abdurrahman kardeşimizin bu makaleye bizzat cevap vermesinin gerektiğini düşünerek bu konuda herhangi bir cevap vermemiştim. Zira bu konuda cevap hakkı Ebu Ahmed'e aittir. Ancak sözkonusu yazı içerisinde Ehl-i Sünnet akidesine çirkefçe saldırıların mevcut olduğu dikkatimden kaçmış değildir. Bazı ayak takımı da farklı sitelerde "Ebu Muaz'ın yalancılığı tescil edildi" gibi bayağı ifadelerle adı geçen makaleye işaret etmektedir. Belirttiğim gibi makale sahibi ben değilim, ancak makale sahibi ile aynı akidedeyim ve Kevseri'nin Ehl-i Sünnete düşmanlığını, cehmîliğini dile getirmek malumu ilandan başka bir şey de değildir. Alıntı ve nakiller hakkındaki sözlere cevaptan Ebu Ahmed sorumludur. Ben reddiye mahiyetinde yazılmış olan yazıda gördüğüm, Ehl-i Sünnete çirkince yapılan saldırılar ve çarpıtmalar hakkında üzerime düşeni yapmak gayesiyle bu yazıyı yazmak durumunda kaldım.

1- Reddiyenin sahibi şu ifadeleri kullanmıştır: "*Çünkü Kevseri'nin eserleri çağdaş Mücessime fırkasını son derece rahatsız edici, susturucu ve müdellel bir mahiyete sahiptirler. Önce Arab dünyasından Kevseri'ye dair yazılmış iftira dolu bir yazı, Türkiye'deki Mücessime fırkası mensuplarınca tercüme edilmiş ve birtakım sitelerde neşredilmiştir*"

Cevap: Hakkaniyeti arzu eden bir eda ile Kevseri'ye iftira edildiğini dile getirmeye çalışan yazar "iftira olduğunu düşündüğü"(!) bir yazıya neden başka bir iftira ile karşılık verme çabasındadır? Yazardan ricamız; önce mücessimelik dediği şeyi açıklamasıdır. Eğer mücessime sözüyle Allah'ı mahlûkata benzetmek ve O'na cisim isnad etmeyi kastediyorsa – ki kelimenin açık anlamı budur – bizlerin nerede bunu yaptığımızı ispat etmelidir. Yok eğer mücessime kelimesini hevasına göre yüklediği anlamlarla şerh edip "Kur'an ve Sünnet'in Allah Azze ve Celle hakkında belirttiği sıfatlara geldiği gibi iman etmeyi" dâhil ediyorsa, başta sahabeler, tabiin, müçtehit imamlar ve bütün ehl-i sünneti vehmettiği dairenin içine sokmaktadır. Bu takdirde sahabelerin içinde bulunduğu dairede bulunmaktan dolayı da ancak Allah'a hamd ederim. Heva ehlinin buna "mücessime" ismini vermiş olmasına da aldırmam. Zira bu gibi isimlerle yakıştırma yapmak batıl ehlinin kadim âdetidir. Bu batılâne tavrı bu ümmet içinde sürdürmeye çalışanlardan biri de el-Kevseri'dir ve muhtemelen reddiyeci yazar da Kevseri'nin adımlarını takip etmektedir. Hafız Zehebi'nin el-Uluv adlı eserinde geçen şu nakli ve Şeyh Elbani rahimehullah'ın buna düştüğü notlar bunun bir numunesidir:

"256- Hâfız Ebû Kâsım et-Taberî - Bu İmam el-Lâlekâî olup, "Şerhu's-Sünen" adlı eserin müellifidir - dedi ki: Ben Ebû Hâtim Muhammed b. İdrîs b. el-Münzir el-Hanzalî'nin kitabında -onun ondan işittikleri arasında- şunları söylediğini gördüm: "Bizim mezhebimiz ve tercihimiz Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'e, ashâbına onlardan sonra gelip, onlara güzelce uyanlara uymaktır. Şafi'î, Ahmed, İshâk ve Ebû Ubeyd -Allah'ın rahmeti üzerlerine olsun- gibi rivayet ehlinin mezheplerine sımsıkı

sarılıp, kitap ve sünnete bağlı kalmaktır. Azîz ve Celîl olan Allah'ın Arşı üzerinde olup, mahlûkatından ayrı olduğuna "O'nun benzeri hiçbir şey olmadığına, işiten, gören olduğuna" inanırız. Dedi ki: "Bizim tercih ettiğimiz, imanın artıp eksildiğidir. Kabir azabına, havza, kabirde sorgulanmaya, şefaate iman ederiz. Bütün Ashâb-ı Kirâm'a rahmet okuruz. Onlardan hiç kimseye sövüp saymayız. Fitne zamanlarında savaşmayız. Allah'ın işimizin başına yönetici olarak getirdiği kimselerin (şerîate uygun) emirlerini dinler ve itaat ederiz. İmamlarla birlikte namaz kılıp, haccedip, cihad etmeyi, davarların zekâtlarının onlara verilmesini uygun görüyor ve muvahhidlerden şefaat ile cehennemden bir topluluğun çıkarılacağını belirten sahih rivayetlere iman ederiz. -Sonunda şunları söyler-: "Bid'at ehlinin alameti ise rivayet ehli olan kimselere dil uzatmalarıdır. Cehmiyye'nin alameti Ehl-i Sünnet'e Müşebbihe ve Nâbite adını vermeleridir. Kaderiyyenin alameti Ehl-i Sünnet'e Cebriyyeci adını vermeleri, zındıkların alameti ise rivayet ehli olanları Haşviyye diye adlandırmalarıdır"

Elbani dedi ki: Nitekim Kevserî de böyle yapmaktadır. Onun notları ve risâleleri hadis imamlarına dil uzatıp onları tenkit etmekle, onları mücessimecilikle itham etmekle, onlara müşebbihe ve haşviyye adını vermekle dolup taşmaktadır. Bununla birlikte onun öğrencisine göre o hüccet, büyük ilim adamı, büyük münekkid Kevserî… dir. Benim el-Mektebu'l-İslâmî'de dördüncü baskısı yapılmış bulunan Şerhu't-Tahâviyye adlı esere yazdığım mukaddimeme bakınız."

Yine Zehebi adı geçen eserde şunu nakleder: "258- İbn Ebî Hâtim, er-Reddu 'ale'l-Cehmiyye adlı eserinde diyor ki: Bize Ahmed b. Sinan el-Vâsıtî tahdis edip dedi ki: Bana İbn Ebî Duâd -mihnet günlerinin kadısını kastediyor-'den şöyle dediği ulaştı: Nebîlerden üçü müşebbihecidir. Îsâ b. Meryem aleyhisselâm: "Sen benim nefsimde olanı bilirsin. Ama ben senin nefsinde olanı bilmem" demesiyle, Musa aleyhisselâm: "Rabbim bana kendini göster, sana bakayım" sözü ile, Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem de: "**Şüphesiz siz Rabbinizi göreceksiniz**" buyruğu ile. (İbn Ebî Duâd) dedi ki: Bu ya apaçık bir küfürdür ya bu itibarla teşbih bir haktır." Görüldüğü gibi batıl ehlinin iddia ve iftiralarına bazı peygamberler bile dâhil edilmiştir.

2- Reddiyenin sahibi şu ifadeleri kullanmıştır: "*Kevserî gösterilen yerlerde (s.94)'de "**Câriye Hadîsi**" diye bilinen rivâyetin sened ve metin bakımından Muztarib/çelişik bir rivâyet olduğunu, büyük bir Muhaddis dirâyetiyle ortaya koymaktadır*."

Cevap: Sözü edilen hadis Sahihu Muslim hadislerindendir ve bu hadisi, Ehl-i Sünnet akidesine düşmanlığından dolayı hüccet olmaktan çıkarmak için yırtınan Kevseri'nin peşrevlerini "Muhaddis dirayeti" olarak nitelemek takılan gözlüğün markasından kaynaklanmış olsa gerek.

Hadis hakkındaki ızdırap ve şazlık iddiasına Elbani rahimehullah Muhtasaru'l-Uluv'de şöyle cevap vermiştir:

"Bu hadis çeşitli yollarla varid olmuştur. Muhtemelen bundan dolayı musannıf bunun mütevatir hadislerden birisi olduğunu söylemiş olmalıdır. Ancak bu tartışılır. Çünkü bazılarının rivayetinde cariyenin Arapça bilmediği ve: "Semâdadır, dedi" yerine semâya işaret ettiği belirtilmektedir. Müsned'de olduğu gibi. Fakat bu hadisin

senedinde asıl adı Abdurrahmân b. Abdullah b. Utbe b. Mes'ûd el-Kûfî olan el-Mes'ûdî adındaki ravi bulunmaktadır. Bu ravinin hafızası karışmıştı. Bu hadisi de hafızasının karıştığı zamanlarda rivayet etmiştir. Çünkü hadis Müsned'de (2/291) ve Beyhakî'nin Sünen'inde (7/388) Yezîd b. Hârûn'un kendisinden diye naklettiği rivayet olarak kaydedilmiştir. İbn Numeyr şöyle demektedir: (el-Mes'ûdî) sika bir ravi idi, ama son zamanlarında hafızası karışmıştır. Ondan İbn Mehdî ve Yezîd b. Hârûn karışmış halde bir takım hadisler dinlemiştir. Dolayısıyla ez-Zehebî'nin kitabın aslında "senedi hasendir" demesi pek güzel bir ifade değildir. Çünkü buradaki "Arap olmayan" fazlalığının zayıf olduğunu pekiştiren hususlardan birisi de diğer rivayet yollarında bu lafzın bulunmamasıdır. Musannıf bunu kitabın aslında da zikretmiştir. Rivayetin bir kısmı sahih, diğer bölümlerinin ise şevâhid arasında kullanılmasında bir sakınca yoktur. Ben Sahîhu Ebî Dâvûd (862) ile İbn Ebî Şeybe, el-İman, (84) numaralı hadis ile İbn Ebî Âsım'ın Tahrîcu's-Sunne (489)'de bu hadisin kaynaklarını gösterdim.

Bu hadis hiç şüphesiz sahih bir hadistir. Bunda cahil ya da hevâ sahibi garezkâr kimseler dışında şüphe eden olmaz. Böylelerine Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'den bulundukları sapıklığa muhalif bir nas geldi mi hemen onu te'vil etmek hatta büsbütün ta'til etmek suretiyle ondan kurtulmaya çalışırlar. Buna imkânları olmazsa bu hadiste olduğu gibi, hadisin sübûtu hakkında tenkitte bulunmaya çalışırlar. Şüphesiz hadis, senedinin sıhhati ile birlikte hadis imamları da aralarında bildiğim kadarıyla bir görüş ayrılığı bulunmaksızın sahih kabul etmişlerdir. Bunlardan birisi de İmam Müslim'dir. Çünkü hadisi Sahîh'inde rivayet etmiştir. Aynı şekilde Ebû Avane de, Müslim üzerine Mustahrec'inde bu hadisi rivayet etmiş, Beyhakî el-Esmâ ve's-Sıfât'ta hadisin akabinde (s. 422): "Bu sahihtir ve bunu Müslim rivayet etmiştir" demiştir.

Bununla birlikte taassubun içerisinde helak olmuş Kevserî'nin hadiste ızdırab bulunduğu iddiası ile sıhhati hakkında şüphe uyandırmaya çalıştığını görüyoruz. O, el-Esmâ adlı eser üzerinde karaladıkları arasında bu hadis hakkında (s. 441-442) şu notu düşmüştür:

"*Bunların hadisini Muâviye b. el-Hakem'den yalnızca Atâ b. Yesâr rivayet etmiştir. ez-Zehebî'nin "Kitabu'l-Uluvv"da belirtildiği üzere bu hadisin bir lafzında Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'in cariye ile konuşmasının ancak işaret ile olduğuna ve ravinin işaretten anladıklarını kendisinin tercih ettiği bir lafız ile sıraladığına delil teşkil etmektedir. Buna göre, bizim dediğimize delil teşkil eden Atâ'nın lafzı şöyledir: "Bana bizzat cariye sahibinin kendisi tahdis etti…" Bu hadiste şu ifadeler yer almaktadır: Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem soru sormak amacı ile elini cariyeye uzatarak: Semâda kim var, diye sormuş, cariye: Allah demiştir. Peki, ben kimim diye sorunca, cariye: Rasûlullah demiştir. Allah Rasûlü: Bu cariyeyi hürriyetine kavuştur. Çünkü o müslüman birisidir, buyurdu. İşte bu "Allah nerededir?" ifadesinin Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem tarafından telaffuz edilmediğine bir delildir. İşte mana yoluyla rivayet, hadiste gördüğünüz şekildeki bir ızdırabı ortaya çıkarmış bulunmaktadır*."

Kevserî böyle demektedir. Allah ona adaletiyle muamele etsin. Daha önce hadisin sahih oluşuna dair yaptığımız açıklamaları hatırlayın. Ayrıca Atâ'nın bizatihi cariye sahibinden nakletmiş olduğu hadis, Saîd b. Zeyd'in rivayetinden olduğundan

ötürü senedi açısından sahih değildir. Çünkü Saîd b. Zeyd her ne kadar doğru sözlü birisi ise de, hıfzı pek güçlü birisi değildir. Bundan dolayı bir topluluk onun zayıf olduğunu söylemiştir. Hatta Yahyâ b. Saîd onun oldukça zayıf olduğunu söylüyordu. Hâfız da Takrîbu't-Tehzîb'de buna işaret ederek: "O doğru sözlüdür. Ama bazı yanılmaları vardır" demektedir.

İşte bu şekilde: Allah nerede, diye kendisine sorulan herkesin, fıtratı gereği hemen: Semâdadır, dediğini görüyoruz. Bu rivayette iki mesele vardır:

Birincisi müslümanın: Allah neredедir diye sormasının meşru olduğudur.

İkincisi ise, kendisine soru sorulan kimsenin: Semâdadır, diyeceğidir. Bu iki meseleyi inkâr edip reddeden bir kimse aslında Muhammed Mustafa sallallâhu aleyhi ve sellem'e karşı tepki gösteriyor demektir.

Câbir b. Abdullah radiyallâhu anh'in rivayet ettiği hadis: Buna göre Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Arafe günü verdiği hutbesinde: "Tebliğ ettim mi?" diye sormuş, ashâb, evet diye cevap verince, Allah rasûlü parmağını semâya kaldırıp, onu onlara doğru indirip işaret ederken: "Şahit ol Allah'ım!" buyurdu. Hadisi Müslim rivayet etmiştir.

Buna ek olarak, hadisin rivayetinde geçen "el ve soru sormak", bu hadisi rivayet eden hadis hafızları ile onların daha alt mertebelerinde bulunanlar arasında yalnız kendisinin münferiden söylediği bir şeydir. Onun bunu münferiden rivayet etmesini hadis âlimleri şüphesiz münker olarak saymaktadır.

Allah bizi de, sizi de hevâdan korusun. Şimdi şu adamın (Kevserî'nin) bu münker rivayete nasıl dayandığına bir bakıp düşünün. Durum bundan ibaret de değildir. Aksine bu rivayet ile muhaddisler arasında sahih olduğu ittifakla kabul edilmiş, ikinci rivayeti vurmakta ve münker rivayeti sahih olan rivayetin zayıf ve muzdarip oluşuna delil kabul etmektedir. İlmini ve bildiklerini müslümanların peygamberlerinin hadisleri hakkında şüphe uyandırmak için kötüye kullanan bu adam hakkında mümin ne der? -Allah ona layıkını versin- Diğer taraftan o bu şekilde bir saptırıcılıkla yetinmiyor. Aksine raviye Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem hakkında bilerek yalan söylemeyi de nispet ediyor. Fakat bu ravi hangisi olursa olsun sika birisidir. Çünkü bu hadisin bütün ravileri sikadırlar. Bunu dememizin sebebi, Kevserî'nin az önce geçen sözlerinin anlamının şu olmasıdır: Ravi Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem'in cariyeye "Allah neredедir?" dediğini nispet etmeyi tercih etmiştir. Halbuki Kevserî'ye göre vakıa Peygamber'in böyle bir şey demediği şeklindedir. Bunu ancak ravi kendi kanaati ile Saîd b. Zeyd'in rivayeti yerine koymuştur: "Peygamber elini cariyeye soru sormak üzere uzattı: Semâda olan kimdir, (anlamında) sordu."

İşte müslümanları Kevserî denilen bu zattan ve suçsuz olan kimseleri yapmadıkları ile itham eden benzerlerinden sakındırmak, görevlerim arasındadır. Bunu yaparken de onlara Yüce Allah'ın: "**Ey iman edenler! Eğer bir fasık size bir haber getirirse -bilgisizce bir kavme sataşıp da onlara yaptıklarınıza pişman olmamak için- iyice araştırın**." (Hucurât, 49/6) âyetini hatırlatıyorum."

3- Reddiye sahibi şöyle diyor: "*Kevserî, Tebdîdü'z-Zalâm'ının 95. sayfasında üstü çizilen satırlarda Muaviye hakkında sadece şöyle diyor: "**Hâdiseyi anlatan/Muâviye Sahâbe'nin fakihlerinden değildi. Tahkikte bu hadisden başka rivâyeti de yoktur. Aksine O, namaz hakkında konuşan bir A'râbî idi."** Bununla O'ndan çok daha ileri olan Sahâbe'nin mekân bildirmeyen rivâyetlerinin O'nun rivâyetine tercîh edileceğini, değilse "**eyne**"/nerede sözünün "**hangi makamda ve rütbededir**" manasında olduğunu söylemektedir. Bunda hangi hakaret vardır?. Bir mü'min böyle bir iftirâya nasıl cesaret edebilir*?"

Cevap: "Aksine o, namaz hakkında konuşan bir A'rabi idi" şeklinde tercüme Kevseri'yi temize çıkarma çabasından başka bir şey değildir. Cümlenin doğru tercümesi: "**Hatta o (Muaviye b. Hakem radıyallahu anh) namazda dahi konuşan bir bedevi idi**" şeklindedir. Kevseri bu ifadesiyle Muaviye b. Hakem radıyallahu anh'ın fakih olmadığını vurgulama gayesindedir. Ve a'rabi kelimesi Türkçede "bedevi" demektir. Zaten Kevseri'nin anlatmak istediği anlam da budur. Bu olayın adı geçen sahabenin fakih olmadığına delil getirilmesi Kevseri'nin ya cahilliğini ya da kasıtlı olarak meseleyi başka vadilere sürüklemek istediğini gösterir. Zira namazda konuşma yasağı sonradan vaki olmuştur ve bu sahabe bu yasaktan habersizdir. Kevseri'nin bu yaklaşımına göre, Kudüse yönelerek namaz kılan sahabeler hatta Nebi sallallahu aleyhi ve sellem de fakih değildi demek gerekir ki bundan Allaha sığınırız.

4- Reddiye sahibi şöyle diyor: "*Allah celle celâlühû'ya adres arayıp göstermek ve O'nun Mekân manasında olarak göklerde olduğu inancı, Ehl-i Sünnet'in değil, Firavun ve yolundakilerin inancı idi.*"

Cevap: Yalanın uçan daireye binmiş dolma yiyen hali diye işte buna derler. Kur'an'ın herkesin elinde mevcut olduğunu düşünmüyor musunuz bunları zırvalarken?

Firavun şöyle demişti: "**Ey Haman! Benim için yüksek bir kule yap. Belki o yollara, göklerin yollarına ulaşırım. Sonunda belki Musa'nın ilahının yanına çıkarım. Doğrusu şu ki, ben onun yalancı olduğunu sanıyorum**" (Mu'min 36-37)

Şimdi bu ayete göre, Musa aleyhisselam Allah'ın gökte olduğunu söylediğini, Firavunun da bununla alay etmeye çalıştığını anlıyoruz ve reddiye sahibine soruyoruz:

Firavunun itikadı neydi ve Musa aleyhisselam'ın itikadı neydi, tekrar bakabilecek misin?

Ehl-i sünnetin itikadını bakın Abdulkadir el-Geylani rahimehullah nasıl tarif ediyor: "Bu, (Allah'ın semada olduğu inancı) Allah'ın her peygambere indirdiği her kitapta söylenegelmiştir" (el-Gunye)

5- Reddiye sahibi İbn Huzeyme'nin et-Tevhid adlı kitabıyla ilgili uzun bahiste şu ifadeyi kullanmıştır: "*İmam Kevserî, o kitabda yazılan yorumlar ve çıkartılan putperest akideler bakımından yerden göğe kadar haklı idi*."

Cevap: Yazar kendi kalemiyle söylenenlerin iftira olmadığını ikrar etmekte, Sahabe, tabiin ve tebeut tabiin'den bu yana devam eden Ehli Sünnetin ve salih selefin akidesinin "putperest akideler" olduğuna göndermede bulunmaktadır. Bu sözlerimiz, zayıf nakiller hakkında değildir, yanlış anlaşılmasın. İmam Abdullah b. Ahmed'in es-Sunne adlı eserinde, İbn Huzeyme'nin et-Tevhid adlı kitabında ve benzer eserlerde zayıf rivayetlerin bulunduğuna itiraz etmiyoruz ve o zayıf rivayetlere itikat etmekten herkesten önce biz beriyiz diyoruz. Ama açık yüreklilikle şunu söyleyin:

"Allah zatıyla semadadır" diye inanmak putperestlik midir?

"Allah'ın iki eli, parmakları, ayağı, yüzü, gülmesi, rahmeti, konuşması vardır ve bunlar hakikidir, mahlûkuna hiçbir sıfatına benzemez" diye inanmak putperestlik midir?

Eğer evet diyecekseniz buna gereken cevabı alacaksınız.

Ama hayır diyeceksiniz, Abdullah b. Ahmed, İbn Huzeyme, İbn Teymiyye, İbn Kayyım gibi âlimlere düşmanlığınızın altında yatan sebebi itiraf etmeniz gerekir.

Bu sebebe Elbani şu sözleriyle işaret etmektedir:

"Diğer taraftan onlar bu zayıf nakil ile bu basit aklî delillendirmeye dayanarak ümmetin ileri gelenlerinden bir takım kimseleri kâfir, sapık, bidatçi, bilgisiz olmakla itham etmektedirler. Bazıları bir kısmı affedilebilir bir hata olarak görülecek türden hakta kusurlu, insanlara da haksızlık etmekte, bazen de bu kabilden söyledikleri oldukça münker ve iftira olabilmektedir. Hatta bu, cezaların ağırlaştırılmasını dahi gerektiren bir takım bid'at ve dalaletler kabilinden dahi olabilir. İşte bu gibi kanaatleri ancak cahil ya da zalim bir kimse zikredebilir. Ben bunun çok şaşırtıcı örneklerini gördüm.

Ama bu hususta onların başkalarına göre durumları Müslümanların diğer din mensuplarına göre olan durumları gibidir. Şüphesiz Müslümanların birçoğunda bilgisi her şeyi kuşatandan başkasının bilemeyeceği türden zulüm, bilgisizlik, bid'at ve günahkârlıkların bulunduğu bilinen bir hususdur, ama bir takım Müslümanlarda bulunan her bir kötülük başkalarında daha fazladır. Onların başkalarında bulunan her bir hayır da Müslümanlarda daha üstün ve daha büyüktür. İşte hadis ehli de başkalarına göre bu durumdadır."

Bundan sonra hadis ehlinin kendilerinin dışındaki diğer fırkalardan farklı, ayırıcı özelliklere sahip olduklarını ortaya koyan geniş açıklamalara koyulmaktadır. Bu nedenle oradaki açıklamalara başvurunuz. Çünkü bu açıklamaları başka bir yerde bulamayacaksınız. Yüce Allah'ın rahmeti üzerine olsun.

Bu açıklamalardan maksadımız, bazı muhaddislerin zayıf hadisleri rivayet etmelerinin, onlara muhalif olan kimseler tarafından ayıplandıkları bir husus olduğunu ortaya koymaktadır. Her ne kadar bu gibi kimseler, Şeyhu'l-İslam'ın biraz önce

referans gösterdiğimiz sözlerinde açıkladığı gibi, daha kötüsünü yapmakta iseler de bu böyledir.

Çağımızda bundan dolayı onları sorgulayıp, onların basitlikleri ve sapıklıkları konusunda bunu onlara karşı bir delil olarak kullanan en ünlülerden birisi de sünnet ve hadis ehline ileri derecedeki düşmanlığı, onları Haşviyye ve Mücessime diye iftira ederek lakaplandırmasıyla tanınan Şeyh Kevserî'dir. O bunu yaparken onlara zulmetmekte, iftirada bulunmaktadır ama doğruyu söylemek gerekirse bazen onların bir kısmının rivayet etmiş oldukları hadis ve rivayetlerde bu iftirasını destekleyecek dayanaklar da bulabilmektedir.

Buna örneklerden birisi de Yüce Allah'ın: "**Umulur ki Rabbin seni övülmüş bir makama gönderir**." (İsrâ, 17/79) buyruğunun tefsirinde rivayet edilmiş bulunan: "Rabbim beni Arş'ın üzerine oturtacaktır" şeklindeki hadistir. Musannıf bunu (s. 74-75)'de İbn Mes'ûd'tan merfû olarak rivayet etmiş ve: "Bu hadisi mürsel olarak nakleden kişi rivayet ettiği hadisleri terk olunan (metrûk bir ravi olan) el-Ahmer'dir" sözleriyle oldukça zayıf olduğunu belirtmiştir. Aynı şekilde bunu (s.99)'da İbn Abbâs'tan böylece mevkûf olarak rivayet etmiş ve şunları söylemiştir: "Senedi sâkıttır (muteber değildir). Ömer b. Mudrik er-Râzî ise metruk bir ravidir. Bu Mücâhid'in sözü olarak meşhur bir rivayet olmakla beraber, merfû bir hadis olarak da rivayet edilmektedir ama batıldır." Ben bu iki hadisi de Silsiletü'l-Ehâdîsi'd-Da'îfe'de (871) tahriç etmiş bulunuyorum.

Muhammed b. Mus'ab el-Âbid'in -ileride geleceği üzere- tercümesinde de şunları söylemektedir: "Peygamberimizin Arşın üzerinde oturacağı meselesine gelince, bu konuda hiçbir nas sabit değildir. Bu konudaki rivayet, vâhî bir hadis ile -belirttiğimiz gibi- Mücâhid'in âyetin tefsiri ile ilgili olarak söylediklerinden ibarettir."

Derim ki: Eğer musannıf -Allah'ın rahmeti üzerine olsun- bu konuda delil olarak alınmasını gerektirici bir nassın bulunmadığına dair açık seçik olan bu açıklamaları yapmakla yetinmiş olsaydı, çok iyi bir iş yapmış olur ve böylelikle Kevserî'nin bizzat bu hususta yaptığı gibi sünnet ve hadis ehline dil uzatmak için hevâ ehlinin izleyebilecekleri bir yolu baştan beri kapatmış olurdu. Nitekim Kevserî"Tebyînu Kezibi'l-Mufterî fî mâ Nusibe ile'l-İmâmi Ebî'l-Haseni'l-Eş'arî" adlı eserinin (s. 64) mukaddimesinde böyle yapmış ve geçmişindeki cehmiyyelere ve başkalarına uyarak onları Haşviyye diye lakaplandırdıktan sonra haklarında şunları söylemektedir:3 "Onlar Allah hakkında aklın da, şerîatin de caiz göremeyeceği, Yüce Allah'ın hareket ettiği, bir yerden bir yere intikal ettiği (bu ikisiyle Allah'ın dünya semâsına nüzûlünü kastetmektedir), haddinin (sınırının) ve cihetinin söz konusu olduğunu (bununla da Allah'ın uluvvunu (yukarıda oluşunu) kastetmektedir), oturmayı ve oturtmayı kabul ederler." Bu sözleriyle de bizim sabit olmadığını açıklamak sadedinde söylemekte olduğumuz bu rivayeti kastetmektedir."

Kevseri'nin başka bir saptırmasına şu şekilde değiniyor:

"85- Ebû Mûsâ radiyallâhu anh'in rivayet ettiği hadis: Dedi ki: "Kürsî iki ayağın konulduğu yerdir"

Derim ki: Hadisin senedi mevkûf ve sahihtir. Abdullah es-Sünne (s. 71)'de, Ebu'ş-Şeyh el-'Azame (42/b), Ebû Cafer b. Ebû Şeybe de el-Arş (vr. 114/a-b)'de bütün ravileri sika ve bilinen kimseler olarak rivayet edilmiştir. Ehl-i Sünnet'ten uzaklaşması ile bilinen Kevserî ise el-Esmâ ve's-Sıfât (s. 404)'deki ta'likında isnadında Umâre b. 'Umeyr'in bulunması dolayısıyla illetli olduğunu belirtip: "Buhârî bunu ed-Du'afâ'da söz konusu etmiştir" demektedir.

Derim ki: O böyle demiştir. Ancak bu katıksız bir hatadır. Bunu yanılarak mı, kasten mi söylemiştir, bilemiyorum. Çünkü biz bu adamdan yalana benzeyen muğalataları çok gördük. Hatta bizatihi yalanı da gördük. Nitekim büyük ilim adamı el-Yemânî et-Tenkîl li ma fi Te'nîbi'l-Kevserî mine'l-Ebâtîl adını verdiği pek büyük reddiyesinde bu hususu açıklamış bulunmaktadır. Benim bunu söyleyişimin sebebi Umâre b. 'Umeyr'in ittifakla sika olduğu kabul edilmiş bir tabiî oluşundan dolayıdır. Buhârî ve Müslim Sahîh'lerinde ondan gelen rivayetleri nakletmişlerdir. Hâfız (İbn Hacer) "sikadır, sebttir (güvenilir ve sağlam bir ravidir)" demektedir. Böyle bir şeyin Kevserî gibi bir kimse için gizli saklı kalmasına imkân yoktur. Üstelik bu kişi Buhârî'nin ed-Du'afâ adlı eserinde iddia ettiği gibi bulunmamaktadır. Orada Umâre b. Cüveyn adındaki ravi vardır, bu ise metruk bir ravidir. Allah'ım günahlarımızı bağışlamanı dileriz."

Bir başka örnek:

"110- Mücâhid'in hadisi: "**Onu kendimize yaklaştırarak özel bir şekilde konuştuk.**" (Meryem, 19/52) buyruğu hakkında dedi ki: "Yedinci semâ ile Arş arasında yetmiş bin hicâb vardır. Mûsâ kendisi ile O'nun arasında tek bir hicâb kalıncaya kadar yaklaşıp durdu. O'nun yerini görüp de Kalem'in gıcırtısını işitince, Rabbim, bana kendini göster, sana bakayım, dedi." Bu rivayet tefsir imamı Mücâhid'den sabit olunmuştur. Bunu Beyhakî, el-Esmâ ve's-Sıfât adlı eserinde ve el-'Azame (49/b ve 55/1)'de rivayet edilmiştir. Ca'd'dan, o Abdullah'tan böylece rivayet etmiş ve şöyle demiştir: "Bu rivayet Abdullah'a kadar varan mevkûf bir rivayettir. Denildiğine göre bu, (Abdullah) İbn Mes'ûd radiyallâhu anh'dır. Buna göre bu hadis, onun ile Sâlim b. Ebi'l-Ca'd arasında mürseldir."

Beyhaki el-Esma ve's-Sıfat (s. 402)'de, Ebu'ş-Şeyh de el-'Azame (vr. 49/b, 55/a, el-Mektebu'l-İslami fotokopisi) sahih bir senet ile ve hepsi de sika olan raviler yoluyla rivayet etmiştir. Cehmiyyeci Kevserî ise el-Esmâ adlı esere notunda Ravh b. Ubâde'nin yaşı dolayısı ile tenkit edilmiş olmakla illetli olduğunu belirtmiştir. Oysa bu ravi sika birisi olup, Buhârî ve Müslim'in Sahîh'lerinde rivayeti delil gösterilmiştir. Şibl b. Abbâd da Buhârî'nin ravilerinden sika birisidir. Ancak bu da tenkit edilirken, onun hakkında "kaderîdir" demenin ötesinde bir söz söylememiştir. Acaba bu bir cerh midir?"

Bir diğer örnek:

"130- Abdullah b. Ahmed b. Hanbel, er-Reddu 'ale'l-Cehmiyye'de şunu rivayet etmektedir: Bana babam tahdis etti. (Sonra da senedini) Abdullah b. Nâfi'den diye zikrederek şunları söylediğini belirtti: Mâlik b. Enes dedi ki: Allah semâdadır, ilmi her yerdedir. Hiçbir şey O'nun ilminin dışında değildir.

Derim ki (Elbani): Bunu Abdullah, es-Sünne (s. 5)'de rivayet ettiği gibi, Ebû Dâvûd, el-Mesâil'de (s. 263), el-Âcurrî (s. 289), el-Lâlekâî (I, 92/b)'de rivayet etmiş olup, senedi sahihtir. İmam Ahmed de el-Âcurrî'nin naklettiği bir rivayete göre, bunu delil göstermiştir. Kevserî'nin, Beyhakî'nin el-Esmâ adlı eserinin mukaddimesinde (s. ta) söylediği: "Senedinde İmam Mâlik'ten pek çok münker rivayetlerin sahibi Abdullah b. Nâfi el-Esam vardır" ifadesi ise, yine onun hakkı değiştirmelerinden yahut hakkı batıla karıştırmalarındandır. Çünkü cerh imamlarından herhangi bir kimse onu böyle bir ifade ile tenkit etmiş değildir. Aksine onun Mâlik'ten yaptığı rivayetler hakkında özel olarak şöyle demişlerdir: İmam Mâlik'in görüşlerini ve rivayet ettiği hadisleri insanlar arasında en iyi bilen birisidir. Bunun için arzu ederseniz et-Tehzîb adlı esere, başvurabilirsiniz. Onu "el-Asam" diye nitelendirmesi ise yanılmasının ta kendisidir. Çünkü o el-Asam değil, es-Sâiğ diye bilinir.

Bir diğeri:

"291- İmam Ebû Bekr b. Fûrek, hadis ashabının sözü geçen kanaatlerini Ebu'l-Hasen el-Eş'arî'den "el-Makâlâtu ve'l-Hilâf beyne'l-Eş'arî ve beyne Ebî Muhammed Abdullah b. Saîd b. Küllâb el-Basrî" adlı eserinde -ki bu İbn Fûrek'in telif ettiği bir eserdir- naklederek şunları söylemektedir:

Birinci fasıl Ebu'l-Hasen radiyallâhu anh'ın el-Makâlât adlı kitabında hadis ashabının görüşleri ile alakalı zikrettiği özetler ve sonunda onun bütün bunları kabul edip, benimsediğine dair açıklaması.

Sonra İbn Fûrek bu görüşü olduğu gibi uzun uzadıya aktarmakta ve daha sonra sonunda şunları söylemektedir:

"İşte bu senin için onun lafızlarından yapılmış ve kendisinin hadis ashabının temel kuralları ve tevhidlerinin esasını teşkil eden bu asıl ilkelere inanmış olduğunu onun lafızları ile senin için ortaya koyan bir tahkiktir."

Hafız Ebu'l-Abbâs Ahmed b. Sâbit et-Tarkî dedi ki: Ben Ebu'l-Hasen el-Eş'arî'nin el-İbane adlı eserinde (el-İbane, (s. 34-37) istivânın kabul edildiğine dair delilleri okudum. Bu açıklamaları esnasında şunları söylemektedir:

"Müslümanlar Yüce Allah'tan dilekte bulundukları ve dua ettikleri vakit "Ey Arşın sakini" diye dua ederler, yemin ettikleri vakit de: Yedi (semâ) ile hicablanan hakkı için hayır, dediklerini görüyoruz"

Derim ki (Elbani): el-Eş'arî'nin bu sözlerinde Kevserî'nin Tebyînu Kezibi'l-Müfterî (s. 38)'deki notunda söylediklerinin batıl olduğuna dair apaçık bir delil bulunmaktadır. Ona göre bu el-İbâne kitabı maksadın tayini hususunda bir şey söylememek yöntemi ile ilgili olarak, el-Mufavvida denilen tâifenin yöntemine göre yazıldığını ve bunun selefin mezhebi olduğunu söyleyişinin bâtıl olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çünkü musannıf rahimehullah'ın el-İbâne'den naklettiği ve bulunduğu yere bizim de işaret ettiğimiz Eş'arî'nin sözleri, maksadı tayin etmek hususunda gayet

açıktır. Bu da istivânın uluvv (üstünde olmak) anlamıdır. Peki, Kevserî'nin iddia ettiği maksadın tayin edilmesinden kaçınıp, tefvîd (ilmi Allah'a havale etmek) nerede kaldı? Şüphesiz onun "işte bu selefin mezhebi (görüşü, yolu)dur" sözü de aynı şekilde bir yalandır. Nitekim selefin musannıf rahimehullah'ın el-Uluvv adlı eserinde topladığı, sonra da bizim size bu Muhtasar'ında kolaylıkla ele alınmasını sağladığımız sünnetin esas kaynaklarına dair kitaplarında yer alan görüşlerini inceleyen herkesin de anlayacağı gibi bir yalandır. Diğer taraftan görüldüğü üzere biz bu konuda selefin görüşleri arasında senedleri sahih olanlarına da dikkat çekmiş bulunuyoruz."

Kevseri'nin kabirci olması da başka bir problemdir. Ancak Kevserinin sapıklıklarına örnekler vermek çok fazla yer ve zaman alacaktır. Onun hakkında birçok reddiyeler mevcuttur. Allah'tan dilerim ki bu reddiyelerden biri veya bir kaçı Türkçe'ye terceme edilir de, insanlar bu konuda ona iftira atılmadığını, hatta onun ve sadık tilmizi Ebu Gudde'nin nakledilenlerden daha da ileri boyutta bir Ehl-i sünnet düşmanlığı içinde bulundukları ortaya çıkar. Velhamdulillahi rabbil alemin.